ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា
លេខៈ ធ៧-០៩-០៧៤ ប្រ-ក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធនលើទ្រព្យសកម្ម របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៧ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៦/០៣៦ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា១៤ និង មាត្រា៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៥០៨/៥២៦ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ** ជាអគ្គទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានឋានៈស្មើ ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
- យោងតាមស្មារតីនៃអង្គប្រជុំថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩

ស ម្រេ ច

ជំពូក ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

ប្រការ ១.-

ប្រកាសនេះមានគោលបំណងធានាថា រាល់ឥណទាន និងទ្រព្យសកម្មទាំងអស់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ តទៅនេះហៅថា "គ្រឹះស្ថាន" ត្រូវបានវាយតម្លៃយ៉ាងទៀងទាត់ ដោយប្រើប្រព័ន្ធធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន និងធានាថាបានធ្វើសំវិធានធន និងលុបចេញពីបញ្ជី បានទាន់ពេលវេលា

និងសមស្រប នៅក្នុងគណនីសវិធានធនឥណទានបាត់បង់ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពពិតនិងលទ្ធផលនៃប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ប្រកាសនេះអនុវត្តចំពោះរាល់ឥណទាន និងបុរេប្រទាន និងទ្រព្យសកម្មដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែល រួមបញ្ចូលទាំង ឥណទានដែលផ្ដល់ដល់បុគ្គលសម្ព័ន្ធ និងសម្ព័ន្ធញាតិផងដែរ ដែលមាននៅក្នុងតារាងតុល្យការរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ក្នុងករណីដែលឥណទានមិនដំណើរការជះឥទ្ធិពលលើ សាធនភាព សាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ស្ថានភាពចំណូលនៃធនាគារ អ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ និងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវធ្វើការវិនិច្ឆ័យមួយ ផ្អែកលើហានិភ័យ និងសំឡឹងទៅមុខដោយគិតអំពីនិន្នាការនៃចំណាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្ម។

ប្រការ ២.-

"មូលធនកម្មការប្រាក់ " មានន័យថារាល់ការបង្គរ និងការប្រាក់មិនអាចប្រមូលបានដែលត្រូវបូកបញ្ចូលក្នុងប្រាក់ដើមនៃឥណទាននៅថ្ងៃទូទាត់សងប្រាក់ ឬ ថ្ងៃឥណប្រតិទាន។ មូលធនកម្មការប្រាក់ក៏ត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការប្រាក់មិនបានទូទាត់លើហិរញ្ញប្បទានជាថ្មីឡើងវិញនៃឥណទាន។

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ មិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើមូលធនកម្មការប្រាក់ឡើយ លើកលែងតែ :

- អ្នកខ្ចីមានសមត្ថភាពក្នុងការទូទាត់សងបំណុលទាំងស្រុង (ប្រាក់ដើមបូកការប្រាក់) ក្នុងស្ថានភាពអាជីវកម្មធម្មតា
- មូលធនកម្មការប្រាក់ត្រូវបានគិតជាមុននាពេលអនុម័តឥណទានដំបូង ដោយផ្អែកលើផែនការកង្វះលំហូរសាច់ប្រាក់ជាបណ្ដោះអាសន្នរបស់អ្នកខ្ចី
- ការទូទាត់សងរួមបញ្ចូលទាំងមូលធនកម្មការប្រាក់ផង គឺផ្អែកលើព្រឹត្តិការណ៍អនាគតជាក់លាក់ដែលអាចជឿជាក់បាន។

"ដំណើរការនៃការប្រមូល" មានន័យថាការប្រមូលបំណុលត្រូវដំណើរការ តាមលំដាប់ពេលវេលាដែលបានកំណត់ជាក់លាក់តាមរយៈ ÷

- បណ្ដឹងទៅតុលាការ រួមទាំងការកាត់សេចក្ដីប្រឆាំងអ្នកខ្ចី ឬ
- តាមរយៈការខិតខំប្រមូលបំណុល ដោយមិនប្ដឹងទៅតុលាការ ប៉ុន្តែ រំពឹងថាបំណុលនោះនឹងទទួលបានការទូទាត់សងយ៉ាងពេញលេញក្នុងកំឡុងពេល៩០ថ្ងៃ ឬ ស្ដារបំណុលនោះឱ្យមកនៅស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន តាមរយៈការទូទាត់សងនូវចំនួនដែលនៅសល់។

"ឥណទាន និងបុរេប្រទាន" អាចត្រូវបានប្រើឆ្លាស់គ្នា រួមមានឥណទាន អប្បហារ បុរេប្រទាន ឥណទានវិបារូបន៍ រូបិយាណត្តិនាំចេញដែលបានទិញ ផលប័ត្រត្រូវទទួល ឬ បានទិញ ឬ រូបិយាណត្តិ

នាំចូល កាតព្វកិច្ចរបស់អតិថិជនលើស៊ីការ (Acceptances) ឬ ឧបករណ៍ឥណទានផ្សេងទៀតដែលបានផ្តល់ដល់អតិថិជននៃគ្រឹះស្ថានមួយ។

"ទ្រព្យសកម្មមិនដំណើរការ" មានន័យថាទ្រព្យសកម្មដែលលែងមានចំណូល។ សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ "ទ្រព្យសកម្មមិនដំណើរការ" ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ក្រោមស្តង់ដារ សង្ស័យ ឬ បាត់បង់។

គណនីចរន្ត ដែលប្រើក្រោមរូបភាពជាឥណទានវិបារូបន៍ និងការពន្យារពេលឥណទានផ្សេងទៀត ដែលមិនបានរៀបចំជាមុននូវកាលវិភាគទូទាត់សងត្រូវបានចាត់ទុកថា **"មិនដំណើរការ"** នៅពេលដែលស្ថានភាពណាមួយ ក្នុងចំណោមស្ថានភាពដូចខាងក្រោមកើតមានឡើង :

- បំណុលរបស់អតិថិជនប្រើប្រាស់លើសពីកម្រិតអនុម័តក្នុងរយៈពេល ៩០ថ្ងៃបន្តបន្ទាប់គ្នា ឬ ច្រើនជាងនេះ
- ឥណទានរបស់អតិថិជនហួសកាលកំណត់លើសពី ៩០ ថ្ងៃ ឬ ច្រើនជាងនេះ
- អតិថិជនមិនបានបង់ការប្រាក់តាមកាលកំណត់បង់ក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ឬ ច្រើនជាងនេះ ឬ
- គណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពក្នុងរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ឬ មិនមានប្រាក់បញ្ញើគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សងការប្រាក់ដែលជំពាក់ក្នុងកំឡុងពេលប្រើប្រាស់ឥណទាន។

"ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ " មានន័យថាខ្ទង់ទាំងឡាយណាដែលមិនបានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងតុល្យការ ប៉ុន្តែនាំឱ្យមានហានិភ័យឥណទាន។ ហានិភ័យទាំងនោះរួមមាន ការធានា ការធ្វើស៊ីការ ការធានាលើប្រតិបត្តិការ លិខិតឥណទាន និងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការផ្សេងទៀត ដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំណត់ថាអាចនាំឱ្យមានហានិភ័យឥណទាន។

"ហួសកាលកំណត់ ឬ លើសកាលកំណត់ " មានន័យថា ឥណទានដែល :

- អតិថិជនមិនបានបង់ប្រាក់ដើម ឬ ការប្រាក់តាមកាលកំណត់រយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬ ច្រើនជាងនេះ ឬ
- ចំនួនការប្រាក់ ដែលស្មើនឹងការប្រាក់បង្គរក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬ ច្រើនជាងនេះ ត្រូវបានបញ្ចូលជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ បង្វិលជាឥណទានថ្មី។

គណនីចរន្ត ដែលប្រើក្រោមរូបភាពជាឥណទានវិបារូបន៍ និងការពន្យារពេលឥណទានផ្សេងទៀតដែលមិនមានរៀបចំជាមុននូវកាលវិភាគទូទាត់សង ត្រូវចាត់ទុកថាហួសកាលកំណត់នៅពេលដែលមានស្ថានភាពណាមួយខាងក្រោមនេះ :

- អតិថិជនបានប្រើឥណទានលើសកម្រិតអនុម័តរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ជាប់ៗគ្នា ឬ ច្រើនជាងនេះ
- ឥណទានរបស់អតិថិជនហួសកាលកំណត់ប្រើរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬ ច្រើនជាងនេះ

- អតិថិជនមិនបានបង់ការប្រាក់រយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ឬច្រើនជាងនេះ
- គណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬ ប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងគណនីនោះ មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការប្រាក់បញ្ចូលជាប្រាក់ដើម នៅក្នុងគ្រាប្រើប្រាស់ឥណទាន ។

"**ចំណាយសំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់** " មានន័យថា ជាគណនីមួយនៃរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាតដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើន ឬបន្ថយសំវិធានធនឥណទានបាត់បង់ក្នុងតារាងតុល្យការ ដើម្បីរក្សាគណនីនោះនៅកម្រិតមួយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ស្រូបយកការខាតបង់ដែលបានគិតទុកនៅក្នុងសំពៀតឥណទាន ។

"**សំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់** " មានន័យថា ជាគណនីមួយនៃតារាងតុល្យការដែលបង្កើតឡើងសម្រាប់ការចំណាយសំវិធានធននៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាត និងសម្រាប់កាត់កងជាមួយចំណែកឥណទានបាត់បង់ដែលត្រូវលុបចោល ។ គណនីសំវិធានធនឥណទានបាត់បង់ត្រូវកាត់កងជាមួយឥណទានដុលសម្រាប់គោលបំណងនៃការធ្វើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។

"**ឥណទានរៀបចំឡើងវិញ**" មានន័យថាឥណទានដែលត្រូវបានធ្វើការកែប្រែកាលកំណត់សង ឬធ្វើហិរញ្ញប្បទានឡើងវិញ ស្របតាមកិច្ចសន្យាដែលកំណត់ការទូទាត់សងទៅតាមគ្រាជាថ្មីដោយសារភាពទន់ខ្សោយនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់កូនបំណុល និង/ឬ កង្វះលទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់សងឥណទានដូចដែលបានព្រមព្រៀងពីដំបូង ។

ជំពូក ២
ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន និងទ្រព្យសកម្ម

ប្រការ ៣.-

គ្រប់ឥណទាន និងទ្រព្យសកម្មទាំងអស់ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកទៅលើសមត្ថភាពសងរបស់សមភាគី ។ សមត្ថភាពសងនេះ ត្រូវបានវាយតម្លៃតាមរយៈលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចខាងក្រោម :

- ប្រវត្តិនៃការទូទាត់សង
- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្ចីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងនៅពេលអនាគត
- គម្រោងលំហូរសាច់ប្រាក់ និងអាជីវកម្មសម្រាប់អនាគតដែលផ្អែកលើសម្មតិកម្មជាក់ស្តែង និងប្រុងប្រយ័ត្ន
- លទ្ធភាព និងឆន្ទៈក្នុងការសងត្រឡប់មកវិញរបស់អ្នកខ្ចី
- បរិស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ និង
- គុណភាពនៃការរៀបចំឯកសារ ។

ករណីប្រភពដំបូងនៃការទូទាត់សងមិនអាចធានាបានចំពោះការទូទាត់សង ឥណទានអាចត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាឥណទានឃ្លាំមើល ឬមិនដំណើរការ ទោះបីជាឥណទាននោះមានលក្ខណៈចរន្ត ឬអាចនឹងត្រូវទូទាត់ដោយវត្ថុធានាក៏ដោយ។ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញក៏អាចធ្វើផងដែរ ប្រសិនបើសមភាគីមិនអាចបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដើមនៃការទូទាត់សង ឬ បើឥណទានដែលដំណើរការមិនល្អនោះត្រូវបានដោះស្រាយដោយបច្ចេកទេសនៃការផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌ បុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ បុរេប្រទានបន្ថែម។

ក្នុងករណីដែល ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នីមួយៗនៃឥណទានផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមិនច្បាស់លាស់ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដ៏តឹងរឹងជាងនេះត្រូវតែអនុវត្ត។ ការចាត់ថ្នាក់ឥណទានមិនកម្រិតត្រឹមតែនិយមន័យដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤ ខាងក្រោមនេះទេ។ ក្នុងករណីដែលការវិភាគស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ សមត្ថភាព និងឆន្ទៈសងត្រឡប់មកវិញរបស់អ្នកខ្ចីបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាមានស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរ នោះចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានត្រូវធ្វើឡើងឱ្យកាន់តែមានភាពតឹងរឹងបន្ថែមទៀត។

ប្រការ ៤.-

រាល់ទ្រព្យសកម្មត្រូវតែចាត់ថ្នាក់ជា ៥ ប្រភេទ ដូចខាងក្រោម:

១- ធម្មតា : ទ្រព្យសកម្មប្រភេទនេះត្រូវបានធានាទាំងស្រុងដោយទ្រព្យសម្បត្តិ និងសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់សមភាគីនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងជាទ្រព្យសកម្មកំពុងដំណើរការ ដោយអនុលោមទៅតាមកិច្ចសន្យា និងរំពឹងថានៅតែបន្តដំណើរការបែបនេះរហូតតទៅ។

២- ឃ្លាំមើល (Watch) : ទ្រព្យសកម្មប្រភេទនេះនឹងត្រូវបានធានា និងមិនទាន់ហួសកាលកំណត់សង ប៉ុន្តែមានចំណុចខ្សោយខ្លះដែលជាសក្តានុពលនឹងធ្វើឱ្យគុណភាពទ្រព្យសកម្មចុះខ្សោយ ឬនាំឱ្យស្ថានភាពគ្រោះស្ថានមិនត្រូវបានការពារនៅពេលណាមួយខាងមុខ បើចំណុចខ្សោយទាំងនោះមិនត្រូវបានកែតម្រូវទេនោះ។ ឧទាហរណ៍ខ្លះៗនៃចំណុចខ្សោយទាំងនោះរួមមាន ភាពគ្មានលទ្ធភាពត្រួតពិនិត្យឱ្យបានសមស្រប ដោយសារតែកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់មានចន្លោះប្រហោង ភាពអន់ថយនៃស្ថានភាព ឬ ការគ្រប់គ្រងវត្ថុបញ្ចាំ ការធ្លាក់ចុះនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬ និន្នាការចុះខ្សោយនៃស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្ចី ហើយបើមិនបានត្រួតពិនិត្យទេនឹងនាំឱ្យខូចខាតដល់សមត្ថភាពទូទាត់សង រួមទាំងហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើងធំជាងហានិភ័យដែលបានគិតនាពេលចាប់ផ្តើមផ្តល់ឥណទាន។ ឥណទានប្រភេទនេះមិនគួរប្រើប្រាស់ជាការសម្របសម្រួលនៅពេលចាត់ថ្នាក់រវាងឥណទានធម្មតា និង

ឥណទានក្រោមស្តង់ដារទេ។

ឥណទានរិបារូបន៍ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ " ការឃ្លាំមើល " ប្រសិនបើ ប្រើលើសកម្រិតអនុម័តច្រើនជាង ៣០ថ្ងៃ ប៉ុន្តែតិចជាង ៩០ថ្ងៃ ឬប្រសិនបើគណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ ឬ ប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងគណនីនោះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការប្រាក់បញ្ចូលជាប្រាក់ដើមនៅក្នុងគ្រាប្រើប្រាស់ឥណទាន។

ឥណទានណាដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ៣០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះ ប៉ុន្តែតិចជាង ៩០ ថ្ងៃ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ប្រភេទឃ្លាំមើល ឬ អន់ជាងនេះ។

នៅពេលដែលការទូទាត់សងការប្រាក់សម្រាប់រយៈពេលពី ៣០ ថ្ងៃ ទៅ ៩០ ថ្ងៃ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬបង្វិលជាឥណទានថ្មី (rolled over loans) ឥណទាននេះត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានឃ្លាំមើល ឬ អន់ជាងនេះ។

៣- **ក្រោមស្តង់ដារ** : ទ្រព្យសកម្មប្រភេទនេះមិនត្រូវបានការពារគ្រប់គ្រាន់ដោយទ្រព្យសម្បត្តិ និងសមត្ថភាពសងបំណុលរបស់សមភាគីឡើយ។ ជាពិសេស ប្រភពធនធានចំបងសម្រាប់សងបំណុលមានមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសងបំណុលដែលធនាគារត្រូវតែសំឡឹងមើលទៅប្រភពធនធានបន្ទាប់ដូចជា វត្ថុបញ្ចាំ ការលក់អចលនទ្រព្យ បុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ ក៏ការបំពេញទុនបន្ថែមសម្រាប់ទូទាត់បំណុល។ ឥណទានក្រោមស្តង់ដារបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវចំណុចខ្សោយ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការទូទាត់សងបំណុលត្រឹមត្រូវតាមលំដាប់លំដោយ។

ឥណទានរិបារូបន៍ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ " ក្រោមស្តង់ដារ " ប្រសិនបើ ប្រើលើសកម្រិតអនុម័តច្រើនជាង ៩០ថ្ងៃ ឬឥណទានរិបារូបន៍ដែលមានចំនួនប្រាក់តិចតួចនៅខ្ទង់ឥណទានក្នុងរយៈពេល ៩០ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះ ឬប្រសិនបើគណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃ ឬ ប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងគណនីនោះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការប្រាក់បញ្ចូលជាប្រាក់ដើមនៅក្នុងគ្រាប្រើប្រាស់ឥណទាន។

ឥណទានដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ៩០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះ ប៉ុន្តែតិចជាង ១៨០ ថ្ងៃ ត្រូវចាត់ថ្នាក់យ៉ាងទាបបំផុតក្រោមស្តង់ដារ។

នៅពេលដែលការទូទាត់សងការប្រាក់សម្រាប់រយៈពេលពី ៩០ ថ្ងៃ ទៅ ១៨០ ថ្ងៃ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅជាប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ បង្វិលជាឥណទានថ្មី (rolled over loans) ឥណទាននេះ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានក្រោមស្តង់ដារ ឬ អន់ជាងនេះ។

៤- **សង្ស័យ** : ទ្រព្យសកម្មប្រភេទនេះ មានចំណុចខ្សោយដូចឥណទានក្រោមស្តង់ដារដោយបូកបន្ថែមលក្ខខណ្ឌដែលឥណទានមិនមានការធានាបានល្អ។ យោងតាម

ហេតុការណ៍ ជាក់ស្តែង ស្ថានភាព និងតម្លៃចំណុចខ្សោយទាំងនេះ បាននាំឱ្យមានការសង្ស័យថា ឥណទានមិនអាចប្រមូលបានមកវិញទាំងស្រុងទេ។ លទ្ធភាពបាត់បង់មានកម្រិតខ្ពស់ ប៉ុន្តែ ដោយសារតែមានការរង់ចាំលើព្រឹត្តិការណ៍ជាក់លាក់ និងសមស្របណាមួយដែលនឹងកាត់បន្ថយកម្រិតបាត់បង់នោះ បរិមាណពិតប្រាកដនៃបំណុលដែលត្រូវបាត់បង់មិនអាចកំណត់បានទាំងស្រុង។ បើព្រឹត្តិការណ៍ដែលរង់ចាំនោះមិនបានកើតឡើងក្នុងរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ ហើយការទូទាត់សងត្រូវបានពន្យារពេលបន្ថែមទៀត នោះការចាត់ថ្នាក់ទៅជាឥណទានបាត់បង់ត្រូវតែអនុវត្ត។

ឥណទានវិបារូបន៍ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ " សង្ស័យ " ប្រសិនបើ ប្រើលើសកម្រិតអនុម័ត ច្រើនជាង ១៨០ថ្ងៃ ឬឥណទានវិបារូបន៍ដែលមានចំនួនប្រាក់តិចតួចនៅខ្វង់ឥណទានក្នុងរយៈពេល ១៨០ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ ឬប្រសិនបើគណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល ១៨០ ថ្ងៃ ឬប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងគណនីនោះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការប្រាក់បញ្ចូលជាប្រាក់ដើមនៅក្នុងគ្រាប្រើប្រាស់ឥណទាន។

ឥណទានណាមួយដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ១៨០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះត្រូវចាត់ថ្នាក់យ៉ាងទាបបំផុតជាបំណុលសង្ស័យ ឬអន់ជាងនេះ។

នៅពេលការទូទាត់សងការប្រាក់សម្រាប់រយៈពេលពី ១៨០ ទៅ ៣៦០ ថ្ងៃ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ បង្វិលជាឥណទានថ្មី (rolled over loans) ឥណទាននេះត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាបំណុលសង្ស័យ ឬ អន់ជាងនេះ។

៥- បាត់បង់ : ទ្រព្យសកម្មទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនអាចប្រមូលមកវិញបាន ឬ នៅមានតម្លៃតិចតួច ត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាបំណុលបាត់បង់។ ការខាតបង់ត្រូវទទួលស្គាល់ក្នុងអំឡុងពេលដែលឥណទានទាំងនោះត្រូវបានរកឃើញថា មិនអាចប្រមូលបាន។

ឥណទានវិបារូបន៍ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ " បាត់បង់ " ប្រសិនបើ ប្រើលើសកម្រិតអនុម័ត ច្រើនជាង ៣៦០ថ្ងៃ ឬឥណទានវិបារូបន៍ដែលមានចំនួនប្រាក់តិចតួចនៅខ្វង់ឥណទានក្នុងរយៈពេល ៣៦០ថ្ងៃ ឬលើសពីនេះ ឬ ប្រសិនបើគណនីចរន្តមិនមានសកម្មភាពរយៈពេល ៣៦០ ថ្ងៃ ឬ ប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងគណនីនោះមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ការប្រាក់បញ្ចូលជាប្រាក់ដើមនៅក្នុងគ្រាប្រើប្រាស់ឥណទាន។

ឥណទានណាមួយដែលហួសកាលកំណត់សងចំនួន ៣៦០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានបាត់បង់។

នៅពេលការទូទាត់សងការប្រាក់សម្រាប់រយៈពេល ៣៦០ ថ្ងៃ ឬ លើសពីនេះត្រូវបានបញ្ចូល

ក្នុងប្រាក់ដើម ធ្វើបុនហិរញ្ញប្បទាន ឬ បង្វិលជាឥណទានថ្មី (rolled over loans) ឥណទាននេះត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាបំណុលបាត់បង់។

ប្រការ ៥.-

ឥណទានវិបារូបន៍ ទោះជាមានរយៈពេលប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងណាក៏ដោយ ត្រូវតែបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានរយៈកាលខ្លីតែប៉ុណ្ណោះ។ ឥណទានវិបារូបន៍ត្រូវតែបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជាឥណទានរយៈកាលខ្លី។

ប្រការ ៦.-

បើគ្រឹះស្ថានមួយបានផ្តល់ឥណទាន ឬ ទ្រព្យសកម្មច្រើនប្រភេទទៅឱ្យសមភាគីម្នាក់ ឬ មួយក្រុម ហើយមានឥណទាន ឬ ទ្រព្យសកម្មមួយត្រូវបានធ្វើការចាត់ថ្នាក់មិនល្អ ដូច្នេះគ្រឹះស្ថានត្រូវវាយតម្លៃឡើងវិញនូវឥណទានផ្សេងទៀត ដែលបានផ្តល់ទៅអតិថិជននោះ នឹងត្រូវធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានទាំងនោះទៅក្នុងប្រភេទដូចគ្នានឹងឥណទានដែលបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់រួចហើយ។ ការចាត់ថ្នាក់នេះត្រូវគិតបញ្ចូលទាំងកិច្ចសន្យាក្នុងខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ លើកលែងតែកិច្ចសន្យានោះមិនតម្រូវឱ្យគ្រឹះ-ស្ថានទូទាត់សងប្រាក់។ ប៉ុន្តែ ផលប័ត្រពាណិជ្ជកម្ម រួមទាំងលិខិតឥណទានដែលបានទទួលធ្វើស៊ីការដោយបបហារិត ហើយការទូទាត់សងបានទៀងទាត់ និងត្រឹមត្រូវអាចរក្សាចំណាត់ថ្នាក់ធម្មតាបាន។

ជំពូក ៣
ឥណទានរៀបចំឡើងវិញ

ប្រការ ៧.-

ការរៀបចំឥណទានឡើងវិញអាចត្រូវបានធ្វើចំពោះតែអ្នកខ្ចីណាដែលមានដំណើរការអាជីវកម្មល្អនាពេលខាងមុខ ហើយដែលកំពុងជួប ឬ រំពឹងថាជួបការលំបាកជាបណ្តោះអាសន្នក្នុងការសងត្រឡប់វិញនូវប្រាក់ដើម និង/ឬ ការប្រាក់។

ប្រការ ៨.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវបានហាមឃាត់អនុវត្តការរៀបចំបំណុលឡើងវិញ ដោយគ្រាន់តែក្នុងគោលបំណងជៀសវាង :

- ការធ្លាក់ចំណាត់ថ្នាក់របស់ខ្លួនព្រោះតែចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន ឬ
- ការកើនឡើងនូវសំវិធានធនលើឥណទានបាត់បង់ ឬ

- បញ្ឈប់ការទទួលស្គាល់ចំណូលការប្រាក់លើមូលដ្ឋានបង្គរ ។

ប្រការ ៩.-

ឥណទានដែលនឹងត្រូវរៀបចំឡើងវិញ ត្រូវវិភាគលើមូលដ្ឋានទិសដៅអាជីវកម្ម និងសមត្ថភាពសងប្រាក់វិញរបស់អ្នកខ្ចីទៅតាមការព្យាករណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ថ្មី ដែលស្របតាមស្ថានភាពទីផ្សារនិងបច្ចុប្បន្នកម្មនៃទស្សនៈវិស័យអាជីវកម្ម ដោយផ្អែកលើសម្មតិកម្មជាក់ស្តែងនិងប្រុងប្រយ័ត្ន ។

ប្រការ ១០.-

ការរៀបចំឡើងវិញនៃឥណទាន ត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រុមការងារមួយដែលត្រូវតែនៅដាច់ដោយឡែកពីក្រុមដែលទទួលខុសត្រូវលើដំណើរការឱ្យខ្ចី ។ ក្នុងករណីដែលការចូលរួមរបស់ភ្នាក់ងារ ឬបុគ្គលិកនៅក្នុងក្រុមដំណើរការឱ្យខ្ចីនេះមិនអាចជៀសបាននោះ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃគ្រឹះស្ថានត្រូវតាមដានផ្ទាល់ឱ្យបានតឹងតែងលើការរៀបចំឡើងវិញនៃឥណទាន ។

ប្រការ ១១.-

បន្ទាប់ពីឥណទានត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ គ្រឹះស្ថានត្រូវចាត់ថ្នាក់ឥណទាននោះដូចខាងក្រោម :

- មិនល្អជាងក្រោមស្តង់ដារ សម្រាប់ឥណទានដែលពីមុនមកត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាសង្ស័យ ឬ បាត់បង់
- មិនផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់ឥណទានដែលពីមុនមកត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឥណទានធម្មតា ឃ្លាំមើល ឬ ក្រោមស្តង់ដារ ។

ការចាត់ថ្នាក់នេះមិនត្រូវឱ្យល្អជាងមុនឡើយ លុះត្រាតែការប្រាក់ និងប្រាក់ដើម ត្រូវបានសងមកវិញក្នុងអំឡុងបីគ្រាសងរំលស់ និងក្នុងរយៈពេលមិនតិចជាងបីខែ ។ បន្ទាប់ពីរយៈពេលនេះ ឥណទានដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញអាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ទៅតាមប្រការ ៤ នៃប្រកាសនេះ ។

ជំពូក ៤

ភាគពុកិច្ចធ្វើសំវិធានធន

ប្រការ ១២.-

គ្រឹះស្ថានទាំងអស់ ត្រូវរក្សាសំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទូទាត់ការខាតបង់ក្នុងសំពៀតឥណទានដែលអាចកើតឡើង ។

១- ពីរដងក្នុងមួយឆ្នាំ ឬ ញឹកញាប់ជាងនេះប្រសិនបើចាំបាច់ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលតម្រូវ

ឱ្យមានគណៈគ្រប់គ្រងវាយតម្លៃពីលទ្ធភាពប្រមូលបំណុលមកវិញនៃឥណទានទាំងអស់ រាប់បញ្ចូលទាំងការប្រាក់ដែលបានបង្គរ និងមិនទាន់បានសង ហើយត្រូវតែតម្រូវឱ្យមានការចុះបញ្ជីសមស្របដើម្បី (១) រាយការណ៍អំពីចំណូលឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និង (២) ធានាថាការធ្វើសំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់ ត្រូវបានធ្វើគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីទូទាត់សងការបាត់បង់ដែលអាចកើតមាន។ គណៈគ្រប់គ្រងត្រូវតែរក្សាការកត់ត្រាកំណត់ហេតុនៃការវាយតម្លៃនិងការចុះបញ្ជី និងផ្តល់ការកត់ត្រា និងបញ្ជីទាំងនោះមកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សវនកម្មផ្ទៃក្នុង និងសវនករខាងក្រៅសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង។

២- ការកើនឡើង និងការថយចុះរបស់គណនីប្រាក់សំវិធានធនសម្រាប់ឥណទានបាត់បង់ ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការចុះទៅក្នុងគណនីចំណាយសំវិធានធនចំពោះឥណទានបាត់បង់នៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាត ។

៣- ក្នុងការកំណត់ការបាត់បង់ដែលអាចកើតមានចំពោះឥណទានណាមួយ ឬ ចំពោះសំពៀតឥណទានទាំងមូល រាល់កត្តាពាក់ព័ន្ធត្រូវតែបានយកមកពិចារណា រួមមានយ៉ាងហោចនូវប្រវត្តិបទពិសោធន៍ឥណទានបាត់បង់ពីមុន ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ន និន្នាការនានានៃការមិនសងបំណុល ប្រសិទ្ធភាពនៃគោលនយោបាយឱ្យខ្ចី និងនីតិវិធីនៃការប្រមូលបំណុលរបស់គ្រឹះស្ថាន និងភាពត្រឹមត្រូវនិងទាន់ពេលវេលាក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញលើសំពៀតឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថាន។

ប្រការ ១៣.-

សំវិធានធន ត្រូវធ្វើតាមសមាមាត្រអប្បបរមាស្របតាមចំណាត់ថ្នាក់ដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោម។ នៅពេលដែលមានព័ត៌មានដែលអាចទុកចិត្តបាន បញ្ជាក់ថាការបាត់បង់អាចច្រើនជាងចំនួនអប្បបរមានោះ សមាមាត្រនៃសំវិធានធនត្រូវធ្វើឡើងឱ្យកាន់តែធំជាងនេះ។

១- សំវិធានធនទូទៅ

- សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ "ធម្មតា" ១% នៃឥណទានដុលសរុប។

២- សំវិធានធនជាក់លាក់

- សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ "ឃ្លាំមើល" ៣% នៃឥណទានដុល
- សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ "ក្រោមស្តង់ដារ" ២០% នៃឥណទានដុល
- សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ "សង្ស័យ" ៥០% នៃឥណទានដុល
- សម្រាប់ឥណទានថ្នាក់ "បាត់បង់" ១០០% នៃឥណទានដុល។

ប្រការ ១៤.-

គ្រឹះស្ថាន ត្រូវរក្សាការកត់ត្រាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីជាការគាំទ្រដល់ការវាយតម្លៃឥណទានដែលអាចបាត់បង់ និងធ្វើសំវិធានធនឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ឥណទានបាត់បង់។

សំវិធានធនជាក់លាក់ (specific provision) ត្រូវកត់ត្រានៅក្នុងគណនីរបស់គ្រឹះស្ថាន ហើយចាត់ទុកជាចំណាយនៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាត នៅក្នុងគ្រាដែលត្រូវធ្វើសំវិធានធននោះ។ សំវិធានធនមិនត្រូវធ្វើវិលសំនៅតាមគ្រានោះទេ។ នៅពេលណាដែលសមតុល្យគណនីរបស់អតិថិជនមានបញ្ចូលមូលធនកម្មការប្រាក់ដែលបានកត់ត្រាបដិភាគជាមួយការប្រាក់ព្យួរទុក មូលធនកម្មការប្រាក់នេះមិនត្រូវយកមកគិតសម្រាប់គណនាសំវិធានធនទេ។

ស្របតាមមូលដ្ឋានបង្គរនៃគណនេយ្យ (accrual basis accounting) ការប្រាក់បង្គរលើគណនីអតិថិជន ត្រូវបានកត់ត្រាជាចំណូលក្នុងគណនីចំណេញ-ខាត។ ប៉ុន្តែមិនត្រូវអនុវត្តតាមទម្រង់ការបែបនេះទេ ចំពោះទ្រព្យសកម្មទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាបំណុលក្រោមស្តង់ដារ បំណុលសង្ស័យ ឬបំណុលបាត់បង់។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ ការប្រាក់បង្គរត្រូវកត់ត្រាខាងឥណទាននៃគណនីសម្រាប់ការប្រាក់ព្យួរ។

ជំពូក ៥
ការលុបចោលនូវឥណទាន និង បុរេប្រទាន

ប្រការ ១៥.-

គ្រឹះស្ថានត្រូវតែលុបឥណទាន និងបុរេប្រទាន ឬ មួយផ្នែកនៃឥណទានចេញពីតារាងតុល្យការរបស់ខ្លួន នៅពេលដែលគ្រឹះស្ថានបាត់សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាគ្រប់គ្រងលើឥណទាន ឬ នៅពេលដែលឃើញថាឥណទានមួយផ្នែក ឬ ទាំងមូលមិនអាចប្រមូលវិញបាន ឬ គ្មានសង្ឃឹមថាឥណទាននេះអាចប្រមូលបានមកវិញទេ។ ជាទូទៅ ករណីដូចខាងក្រោម ជាសញ្ញាណអាចនាំទៅដល់ការលុបចោលឥណទាន ឬ មួយផ្នែកនៃឥណទាន :

ក- គ្រឹះស្ថានបាត់សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាក្នុងការគ្រប់គ្រងឥណទានទាំងស្រុង ឬ មួយផ្នែកដូចដែលបានសម្រេចដោយតុលាការ

ខ- គ្រប់ប្រភេទនៃមូលប័ត្រ ឬ វត្ថុបញ្ចាំដែលត្រូវបានរឹបអូស និងលក់បញ្ចេញ ប៉ុន្តែមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់សងឥណទានទាំងមូល

គ- គ្រឹះស្ថានមិនអាចប្រមូល ឬលែងមានមូលហេតុសមស្របក្នុងការធានាថានឹងប្រមូលឥណទានគ្រប់ចំនួនដែលត្រូវទារ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឥណទាន និង បុរេប្រទាន

ឃ- អ្នកខ្ចីប្រាក់បានក្ស័យធន ឬកំពុងតែស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលស្តារនីតិសម្បទា ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងកំពុងតែជួបការលំបាកក្នុងការសងបំណុល

ង- ឥណទានត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទឥណទានបាត់បង់។

រាល់គោលនយោបាយឥណទាន ត្រូវតែលំអិតឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់អំពីនីតិវិធីនៃការលុបចេញពីបញ្ជីឥណទានដើម្បីបន្ថយឱ្យនៅជាអប្បបរមានៃការរំលោភផ្សេងៗ។

ជំពូក ៦
ការត្រួតពិនិត្យឥណទាន

ប្រការ ១៦.-

នៅពេលអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលការណ៍និងដំណើរការចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្ម និងអាចចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មអនុលោមតាមបញ្ញត្តិដែលបានចែងក្នុងប្រកាសនេះ។ ទ្រព្យសកម្មដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ក្នុងអំឡុងពេលនេះ ត្រូវរក្សាទុកក្នុងប្រភេទដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានវាយតម្លៃ រហូតទាល់តែបានបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ទើបអាចចាត់ថ្នាក់ទៅក្នុងប្រភេទមួយផ្សេងទៀត។ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់នៃគ្រឹះស្ថានត្រូវតែចាត់វិធានការគ្រប់គ្រាន់ជាបន្ទាន់រហូតដល់បទប្បញ្ញត្តិ ត្រូវបានប្រតិបត្តិតាមពេញលេញ រួមមានការកែសម្រួលគោលការណ៍ នីតិវិធី និងដំណើរការអនុវត្ត។

ប្រការ ១៧.-

សវនករខាងក្រៅ ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលនយោបាយ នីតិវិធី និងដំណើរការចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មនៅពេលធ្វើសវនកម្មតាមគ្រារបស់ខ្លួន។ សវនករខាងក្រៅ ត្រូវវាយតម្លៃដោយផ្អែកលើការអង្កេត ការប្រតិបត្តិតាមគោលនយោបាយនិងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ដែលបានដាក់ចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ ព្រមទាំងគុណភាពនៃការចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្ម ដែលបានអនុវត្តដោយគ្រឹះស្ថាន។

ផ្អែកតាមការអង្កេត សវនករខាងក្រៅ ត្រូវវិនិច្ឆ័យលើភាពត្រឹមត្រូវនៃចំណូលដែលបានទទួលស្គាល់លើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃសំវិធានធនដែលបានអនុវត្ត លើគុណភាពនិងឯករាជ្យភាពនៃការវាយតម្លៃវត្ថុធានាដែលត្រូវបានអនុវត្តទាំងផ្ទៃក្នុងនិងពីខាងក្រៅ។ សវនករខាងក្រៅ ត្រូវចងក្រងឯកសារសំខាន់ៗដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ចំណូលដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងលើស្ថានភាពសាធនភាពរបស់គ្រឹះស្ថាន។ សវនករខាងក្រៅ ក៏ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ទៅលើការចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មដែល

ទាក់ទងនឹងប្រាក់កម្ចី និង ឥណទានផ្សេងទៀតដែលបានផ្ដល់ទៅឱ្យបុគ្គលសម្ព័ន្ធនិងភាគីសម្ព័ន្ធញាតិ ដោយត្រូវមានផ្ដល់យោបល់ជាក់លាក់នៅក្នុងរបាយការណ៍ដែលបានផ្ដល់ជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ប្រការ ១៨.-

សវនករផ្ទៃក្នុង ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញតាមគ្រាលើសំពៀតទ្រព្យសកម្មទាំងមូល។ ការពិនិត្យឡើងវិញនោះ ត្រូវបានអនុវត្តទូលំទូលាយយ៉ាងតិចមួយឆ្នាំម្ដង។ នៅពេលអនុវត្តការពិនិត្យឡើងវិញកាន់តែញឹកញាប់ នៅពេលនោះសវនករផ្ទៃក្នុង ត្រូវប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជ្រើសរើសប៉ាន់គំរូ ។ ប៉ុន្តែចំពោះហានិភ័យធំៗ
សវនករផ្ទៃក្នុងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញជាប្រព័ន្ធ។

សវនករផ្ទៃក្នុង ត្រូវវាយតម្លៃដោយផ្អែកលើការអង្កេតផ្ទាល់ខ្លួននិងដោយឯករាជ្យនូវការប្រតិបត្តិតាមគោលនយោបាយនិងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ដែលបានដាក់ចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងអ្នកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់ ព្រមទាំងគុណភាពនៃការចាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មដែលបានអនុវត្តដោយគ្រឹះស្ថាន។

សវនករផ្ទៃក្នុង ត្រូវវិនិច្ឆ័យភាពត្រឹមត្រូវនៃចំណូលដែលបានទទួលស្គាល់ លើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃសំវិធានធនដែលបានអនុវត្ត លើគុណភាពនិងឯករាជ្យភាពនៃការវាយតម្លៃវត្ថុធានាដែលត្រូវបានអនុវត្តទាំងផ្ទៃក្នុងនិងពីខាងក្រៅ។ សវនករផ្ទៃក្នុង ត្រូវបញ្ជូនជាបន្ទាន់នូវបញ្ហាសំខាន់ៗជូនទៅក្រុមប្រឹក្សាភិបាលដើម្បីមានអនុសាសន៍ចាត់វិធានការកែតម្រូវគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងឱ្យបានឆាប់រហ័ស។

ជាចុងក្រោយ សវនករផ្ទៃក្នុង ក៏ត្រូវវិនិច្ឆ័យពីគុណភាពនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ដែលបានរៀបចំឡើង ដើម្បីត្រួតពិនិត្យហានិភ័យឥណទាននិងគោលបំណងនៃការធ្វើសេចក្ដីសម្រេច ក៏ដូចជាលើភាពត្រឹមត្រូវ និងការបញ្ជូនទិន្នន័យបានទាន់ពេលវេលាទៅអ្នកគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថាន។

ជំពូក ៧
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ១៩.-

ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ប្រកាសដូចខាងក្រោមនេះ :

- ប្រកាស ធ៧-០០-៥១ ស្ដីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធនលើបំណុលអាក្រក់ និងបំណុលសង្ស័យ រួមទាំងការប្រាក់ដែលបានព្យួរ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០។
- ប្រកាស ធ៧-០២-១៤៥ ស្ដីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងសំវិធានធនលើបំណុលអាក្រក់ និងបំណុលសង្ស័យ រួមទាំងការប្រាក់ដែលបានព្យួរ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២។

ប្រការ ២០.–

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា និងគ្រប់នាយកដ្ឋានរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងគ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្រោមឱវាទ និងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន។

ប្រការ ២១.–

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩

ទេសាភិបាល

ជា ចាន់តូ

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ២០ " ដើម្បីអនុវត្ត"
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
  "ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
  "ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច"